

aki

Akavan kirkolliset ammattiliitot –
Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.y.

LAUSUNTO
Diakoninvirka –mietinnöstä

12.12.2008

Kirkkohallitus

DIAKONINVIRKA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y. esittää Diakoninvirka –mietinnöstä lausuntonaan seuraavan.

Kirkon virkaan liittyvä selvittelytyö ja keskustelu ovat viime vuosikymmeninä saaneet kohtuuttomasti huomiota kirkossamme. Pappisviran avaamisesta naisille käytiin kiivasta keskustelua 1970- ja 1980-luvuilla; joiltakin osin asiaa pidetään yhä esillä. Sittenkin kirkolliskokouksen vastaus BEM –asiakirjaan v. 1985 avasi keskustelun kolmisäikeisestä kirkon virasta, diakonaatista ja virkarakenteesta. Myös tämä valmistelu on tuottanut jo useita komiteoita ja työryhmiä, lausuntoja ja päätöksiä. Asian hidas eteneminen ja pysähtyminen voidaan tulkita niin, että virkarakenneuudistus ei ole kovin tärkeä ja että siitä vallitsee kirkossamme laaja ja kattava erimielisyys.

Virkarakennevalmistelun toistaiseksi viimeisin vaihe, kirkkohallituksen 15.8.2007 asettaman työryhmän mietintö ”Diakoninvirka” rakentuu oireellisesti kahdelle peruslähtökohdalle. Toisaalta se ilmoittaa olevansa eräänlainen minimipaperi, joka voidaan ehkä saada toteutetuksi kirkon hallinnossa. Toisaalta se haluaa ratkaista asiaa ikään kuin välivaiheena, jonka jälkeen tulevia hankkeita ja aikatauluja ei kuitenkaan hahmotella millään tavalla.

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y. tarkastelee asiaa luonnollisesti edustamiensa henkilöstöryhmien (kanttorit, papit/teologit) kannalta.

AKI pitää oikeana sitä koko prosessissa nähtävää linjaa, että uudistuksessa ei ole tarkoitus varsinaisesti muuttaa piispan ja papin viran sisältöä eikä asemaa. Tältä osin Diakoninvirka –mietintö voidaan hyväksyä.

Sen sijaan jo valmistelun ja keskustelun monopolisuus samoin kuin esillä olevan mietinnön väliaikainen minimiluonne herättävät edustamiemme ammattikuntien kannalta sen kysymyksen, onko virkarakenneuudistukseen pyrkiminen ollenkaan tarpeellista; välttämätöntä se ei ainakaan ole ajatellen kirkkomme nykytilannetta ja näköpiirissä olevia haasteita.

Ehdotetun viran laajuus

Uuteen diakoninvirkaan ehdotetaan kuuluviksi nykyiset diakonian viranhaltijat, nuorisotyönohjaajat sekä lapsityönohjaajat ja –johtajat. Jos uudistus ehdotetussa muodossa katsotaan tarpeelliseksi, diakonian viranhaltijat ja nuorisotyönohjaajat kuuluvat luonnostaan, koulutuksensa ja työnkuvansa perusteella, sen piiriin. Sen sijaan lapsityön virkoihin voidaan tulla toisentyyppiseltä koulutus pohjal-

12.12.2008

ta ja ammatilliselta taustalta (esim. lastentarhanopettaja) suhteellisin vähäisin kristillisen kasvatuksen täydennysopinnoin, jolloin lapsityön tehtävien ottaminen ilman muuta vihkimysviran piiriin ei tunnu aivan loogiselta, semminkin kun läheysseurakunnat ovat jäämässä ulkopuolelle.

AKIn mielestä suurin ongelma ehdotetussa uudistuksessa on se, että kanttorin virka on ajateltu jättää diakoninviran ulkopuolelle. On luonnollista, että viran laajuus ja kattavuusalue johdetaan sen tehtävistä käsin. Jos diakoninviran tehtävät ovat pelkästään karitatiivisia ja katekeettisia, on johdonmukaista sisällyttää siihen varsinkin diakonianviranhaltijat ja nuorisotyön ohjaajat.

AKI katsoo, että kirkossamme tarvitaan vain sellaista "diakoninvirkaa", johon myös kanttorin tehtävä ja nimike voidaan sisällyttää. Kanttoreiden mukaanotto erityisen viran ja vihkimyksen piiriin nousee luontevasti heidän keskeisestä tehtävästään seurakunnan jumalanpalveluselämässä. Olisi johdonmukaista, että tehtävä, jonka olennainen ja keskeisin osa on juuri jumalanpalveluksessa, olisi myös erityisen viran piirissä. Kanttorien kohdalla ei tarvitse keskustella myöskään koulutuksen laajuudesta eikä sisällöstä.

Ehdotetussa uudistuksessa diakoninviran piiriin kuuluvat olisivat joiltakin osin henkilöstöhallinnollisesti tuomiokapitulin alaisuudessa ja piispallisen kaitseksen piirissä. Tämä voi sinänsä olla perusteltua ja johdonmukaista. Uudistus johtaa kuitenkin kahdensuuntaiseen liikkeeseen: huomattava määrä työntekijöitä ollaan ottamassa kapitulien vastuulle; samaan aikaan taas kanttoreiden henkilöstöhallintoa ollaan muiden, lähempänä toteutumista olevien uudistusten kautta siirtämässä kokonaan seurakuntien vastuulle. AKI katsoo, että monien uudistusten ollessa kesken ei pitäisi tehdä mitään muutoksia virkojen ja tehtävien henkilöstöhallinnollisissa järjestelyissä.

Työtehtävät

Seurakunnan hengellisessä työssä eri virkaryhmien tehtävät ja vastuut ovat muotoutuneet vuosisatojen ja -kymmenten kuluessa. Muutoksia niihin on syytä tehdä vain tarkoin harkituista ja perustelluista syistä. Diakoninvirka –mietinnössä esitetään diakoneille oikeutta sanajumalanpalveluksen toimittamiseen, joka perinteisesti on ollut poikkeustapauksia lukuun ottamatta papin tehtävä. Ehdotus on erikoinen siltä kannalta, että diakoninviran tehtävissä mietintö lähtee liikkeelle kokonaan muualta kuin jumalanpalvelustehtävistä. AKI ei näe perusteita nykykäytännön muuttamiseen; pappistyövoiman riittävydestä ja saatavuudesta kirkon tulee erikseen pitää huolta.

AKI pitää hyvänä sitä viime vuosien kehitystä, että seurakunnan eri virkaryhmät ja tehtävät osallistuvat yhdessä jumalanpalvelusten toimittamiseen.

AKAVAN KIRKOLLISET AMMATTILIITOT AKI R.Y.

Mikael Helenelund
puheenjohtaja

Esko Jossas
toiminnanjohtaja